

Durmuş Hocaođlu

Filistin Dersleri: II: Araplara Dâir

Türkhaber., Yıl: 1., Sayı: 003., 29.04.2002-05.05.2002 (Pazartesi-Pazar), s.19

Durmuş Hocaođlu, *Türkhaber* Yazıları Sıra No: 03

Künye:

- Hocaođlu, Durmuş., “Filistin Dersleri: II: Araplara Dâir”, *Türkhaber.*, Yıl: 1., Sayı: 003., 29.04.2002-05.05.2002 (Pazartesi-Pazar), s.19

Filistin’de yarım asrı aşkındır kanayan ve daha çok kanamaya devam edeceğini söylemek kehânet addedilmemesi îcap eden problemin çözümünün en temelli yolu, öncelikle, **bu meselenin kökten bir çözümünün mevcut olup-olmadığı** üzerinde düşünmekten geçmektedir. Fikrimce, kalıcı ve istikrarlı bir “kökten” çözüm için en azından daha hayli uzunca bir müddet, fazla iyimser olmamak gerekmektedir. “*Derd çok, hem derd yok, tâli’ zebûn, düşman kavî*” diyen mütefekkîr şâirimize kulak vermekte fayda var: Birçok bakımdan ve birçok husustan dolayı.

İmdi bu babda, ele alınması gereken en önemli bir husus, özel hâlde Filistinlilerin, genel hâlde ise tüm Arapların konuyu ele alış şekline ve metodlarına ilişkin radikal yanlışlıklardır. Bu noktada, Arapların, kaldıramayacakları kadar ağır bir taşın altına girmiş olduklarına dikkat edilmesi gerektiği kanâatindeyim: Kendilerine tesbît ettikleri hedef kapasitelerinin çok fevkindedir; bir bakıma, asla altemeyecekleri bir düşmanla boğuşmak uğruna kaynaklarını ve zamanlarını heder etmekte olduklarını söyleyebilirim. Vâkıa, neticesi meşkûk bu boğuşmanın hiç faydası olmadığı da söylenemez: Ortak bir düşman, bir “**ortak öteki**” olarak, her zaman için milletleşme sürecinde önemli bir referanstır; nitekim, Churchill’in tâbiriyle “en iyi anlaştıkları şey anlaşmamak olan” Arapların en belli-başlı ortak gündemleri Filistin meselesidir; bir asır önceki “**ortak düşman Türk**” idolünün yerini alan ve yarım asırdır dâimî olarak canlı tutulan “**ortak düşman Yahûdi**” idolü, Arapların aralarında birleşme sağlamak sûretiyle onları “aynı milletin mensûbu” olma fikrine yaklaştırmak gibi bir hizmet îfâ etmektedir. Beri yandan, sürekli olarak siyâset gündemlerine kavî bir düşmanın oturtulmasının, dâhilî siyâset açısından da hayli faydalar sağlamakta olduğu âşikârdır; zâten gerçek anlamda bir “kamuoyu”ndan mahrûm olan Arap dünyasının ahâlisinin gözlerinin sürekli olarak bu mesele üzerine odaklandırılması, içeride, bizzat kendi evlerinde nelerin

olup-bittiğini düşünmelerine mâni' olmaktadır ki bunun da her totaliter rejimin, kendi selâmeti açısından çok sıklıkla mürâcaat ettiği bir oriyantasyon olduğu mâlûmdur.

Bu bakımdan İsrail'in Araplara büyük yardımda bulunduğu tartışma götürmez; ama herşeyin de bir âdâbı olsa gerektir. Yine bu nokta-i nazardan bakıldıkta, *acaba Araplar zâten isteseler de bitiremeyecekleri bir meseleyi bitirmek istemiyor da olabilirler mi* diye sormak da faydasız olmayabilir. Bu îtibarla, Filistin meselesinin bir daha açılmamak üzere kesin bir hâl tarzına kavuşturularak kapatılması, Osmanlı'dan bağımsızlık aldıkları zamandan beri Osmanlı'nın yerine ikaame etikleri tek düşman olan İsrail'i kaybetmenin Araplara fayda mı zarar mı getireceği üzerinde de durmak gerektir; "düşman" her vakit o kadar da kötü ve zararlı değildir: "Düşmanlı olma, ama düşmansız da kalma." Bana kalırsa Arapların "Düşman İsrail'e ihtiyacı var; tabii bizim de. Arapların "Düşman İsrail'e ihtiyacı var; O'na çok şey borçlular; bizim de "Düşman İsrail'e ihtiyacımız var: "Düşman İsrail" olmadığı takdirde, ihtimâl-i gaalibe ile onun yerine "Düşman Türk" konabilecektir.

Filistin konusunun bir kördüğüm hâline geleceği, aslında, tâ geçen asırdan (ondokuzuncu asrı kastediyorum) görülebilmeliydi. Osmanlı'dan bağımsızlık alan Arapların, Osmanlı'nın çekilmesinden sonra, "Müslümanların Babası"nın buradan uzaklaştıran Batı'nın bu bölgeyi boş bırakmayacaklarını anlamaları gerekirdi. Batı'nın Arab'a hizmet ederek İndallah'ta derece kazanmak gibi bir düşüncesi olamayacağına ve kezâlik, fizik dünyada olduğu gibi politik dünyada da vakumlara tahammül edilemeyeceğine binâen, "Osmanlı Paksı"nın yıkılışının hâsil ettiği vakumun mutlaka bir başka üstün güç tarafından doldurulmasını beklemek gerekecekti; bu güç tabiatıyla Batı idi ve O'nun uzantısı da tabiatıyla İsrail oldu. Arapların bu hususta prensip olarak bir şikâyetleri olmaması îcap ettiği gibi, daha da fazlası olarak, büyük bir lûtf-u îlâhiye nâil olduklarını da kabûl etmeleri de îcap etmektedir ki, o da, Soğuk Savaş döneminde Rusya'nın sağlamış olduğu dehşet dengesi dolayısıyla Kapitalist Batı indinde değeri artan Arap dünyasının üstüne fazla gidilememesi olmuştur; aksi olsaydı vaziyetleri çok daha vahîm olurdu. Ama şimdi tek-kutuplulaşan dünyada bu denge ortadan kalktığı veya çok zayıfladığı için, Arapların işi daha zor görünüyor. Nitekim ABD'nin Irak'a karşı onbir yoldan beri yürüttüğü aşağılayıcı, saldırgan gerginlik politikası ve en nihâyet tasarladığını açıkça îlân ettiği yakın fiilî askerî müdâhale, bunun en önemli ayaklarından: Rakipsiz kalan Batı, indinde değeri azalan Araplara karşı daha fütursuzca ve daha kaba davranmaya başlıyor; bundan sonrası daha ağır sonuçlara gebe gibi. Filhakîka, en son patlak veren Filistin hâdiselerinin bidâyetinden beri Arapların takındığı sessizlik, birşeyleri hissetmiş olduklarına delâlet eder gibi: 1973 Harbi'nden sonra Petrol Ambargosu ile dünyayı ayağa kaldıran Araplara ne oldu?

Yâni hâsılı, Araplar'ın sâdece 100 binkilometre kareden biraz daha geniş bir arâziye mâlik bir İsrail devletini bu kadar da büyütmemeleri; hattâ daha da fenâsının başlarına gelmediğinden dolayı şükretmeleri gerekmektedir dahi diyebiliriz. Araplar konuyu aşırı derecede germişler, kaldıramayacakları kadar ağır yüklerin altına girmişler, yenemeyecekleri bir düşmanla savaşmışlar; kaynaklarını hovardaca harcamışlar, hem bölgeyi ve hem de dünyayı huzursuzluğa sevketmişler ve hem de Filistin'lileri yazık etmişlerdir.

İsrail de, tıpkı Yunanistan gibi, bir "siyâset mühendisliği" ürünü olarak, Osmanlı bakıyyesi topraklarda kurulmuş bir devlettir. Daha henüz ondokuzuncu asır başlarında Lord Byron gibi ateşli bir Yunan-perest tarafından dahi imkânsız olarak görülen bağımsız bir Yunan devletinin, Türkiye'den toprak koparılarak Batılılar'ın eliyle kurulması ve ondan sonra

da sürekli Türkiye aleyhine genişle(til)mesi Yahûdiler için bir model olmuştur: Yunanlı için mümkün olan neden Yahûdi için de olmasındı? Yahûdiler'in, hem de her halktan daha fazla olarak, bir devlet kurmaları, uzun asırlar boyunca bir hayâl olarak görülmüştür; öylesine ki, bağımsız bir Yahûdi devleti fikri, birçok metinlerde kıyâmet alâmeti olarak dahi telâkkî edilmiştir. Fakat şartlar değişince olaylar da değişebilmekte, olmazlar oldurulabilmektedir; nitekim, bilhassa 1821'de başlayan ve bir asır devam eden Osmanlı Felâketler Asrı'nın nihâyetlerine doğru, ölümüne mutlak gözüyle bakıldığı için herkesin kendince bir yer beğendiği Osmanlı topraklarında bir Yahûdi devletinin kurulmasına ilişkin ilk plan 1897'de Theodor Herzl tarafından yapıldı. Bu fikrin arkasında da yine ber-mûtâd Batı vardı; tıpkı Yunanistan'ın kurulmasında olduğu gibi, tıpkı Arap devletlerinin kurulmasında olduğu gibi. O zaman da her zaman olduğu gibi, ömrünün sonuna kadar, hiçbir âsînin gücü, Devlet-i Aliyye'nin pençelerinin arasından, hâricî bir destek /veya destekler olmadan, bir tırnak ucu kadar yer koparmaya yetmezdi. İsrail devletinin planını, projesinin yapan, finasmanını sağlayan ve sonucu alan güç, Arap devletlerinin planını, projesinin yapan, finasmanını sağlayan ve sonucu alan güç ile aynıdır: Batı.

Binânealeyh, o zamânın Araplarının bu işin ucunun nereye gideceğini bilmeleri gerekirdi: Kendilerine bir(çok) devlet hediye eden Batı'nın, Yahûdi'yi niçin ihmâl etmesi gerekeceğini hangi akıl ile düşünmüş olabilirlerdi? Nitekim, daha henüz Osmanlı bu topraklardan tam olarak çekilmemişken, bir yandan Araplara yardım eden İngiltere, diğer yandan da 2 Kasım 1917'de, Yahûdilere Filistin topraklarında bir devlet kurma imkânının yolunu açan "Balfour Deklarasyonu"nu yayınladı. Maksat artık çok net olarak belli olmuştu: Batı'nın siyâset mühendisliği, olmaz sanılanı oldurmak üzere, Osmanlı'nın bakıyyesi üzerinde bir Yahûdi devletinin kurdurmak konusunda kesinlikle kararlıydı ve de öyle yapıldı. Bu deklarasyonun üstünden geçen yılların mâcerâsı herkesçe mâlûm olduğu için ayrıca yazmaya hâcet görmüyorum. Netîce olarak, 29 Eylül 1923'de Filistin'de İngiliz mandasının resmen yürürlüğe girmesinin sonucunda gelişen hâdiseler, 14 Mayıs 1948'de "İsrail" adında bir Yahûdi devletinin resmen kurulması ile noktalanmış oldu.

Yâni, Batı, Türk'ün sıkı-sıkıya kapattığı "Pandora'nın Kutusu"nu açmıştı; ama Araplar da ona yardım etmişti. Şu hâlde, her ne kadar Türkiye'de Arap'tan daha Arapçı olanların "geçmişini unuttun" demelerine aldırmdan geçmişi bilmekte fayda var; Şimdi'nin kökleri Geçmiş'tedir; nitekim Geçmiş'i deşince görüyoruz ki, Yahûdi'yi buraya getiren Batı'ya bir anlamda mihmandarlık yapan, yol açan, Pandora'nın Kutusu'nun kapağının açılmasına yardımcı olan, Araplar'dan başkası değildir. İşte o kutudan çıkan yılan şimdi Arabı sokuyorsa, durup bunun üzerinde ayrıca düşünmeleri ve "biz nerede hatâ yaptık" diye bir nefis murâkabesine dalmaları gerektir.

Şu hâlde; bir bakıma Araplar, tâ başından bu sonuca mahkûm idiler diyebiliriz; Filistin, Araplar için, bir diyetdir: Bağımsızlıklarını kendi güçleriyle değil de Batı'nın desteğiyle almalarının karşılığında ödedikleri bir diyet. Bu diyet bugün Filistin'de İsrail tanklarının altında ezilen Filistinli gençler şeklinde tecellî etmektedir.

Filistin konusunda, Arap devletlerinin işledikleri bir başka fâhiş hatâ da — yukarıda bahsettiğim "ortak düşman idolü"nü bir siyâset malzemesi olarak kullanmak gibi bir kast-ı mahsûs içre olmadıklarını farzederek söylüyorum — İsrail'e karşı savaşmanın aslında Batı'ya karşı savaşmak demek olduğunu çok uzun zaman anlayamamaktan ileri gelmektedir: İsrail, Araplar için gereğinden fazla ağırdır. Bu kadar ağır bir düşmanla cepheden savaşamaz.

Herşeyden önce, kendilerinin Türkler karşısında tarihî hakları dolayısıyla bağımsızlık taleplerini ne derece haklı bulmakta iseler, Yahûdilerin de bir o kadar bu topraklarda tarihî haklarının bulunduğunu kabûl etmeleri gerekirdi. Eğriye eğri, doğruya doğru: Hiç kimse

Yahûdilerin bu coğrafya ile alâkasız olduğunu iddia edemez; Onlar, bu coğrafyanın en kıdemlilerindedir. İmdi: Tarafsız bir nazarla baktığımızda; mâdem ki Osmanlı'nın toprakları elinden kopartılıyor, mâdem ki Bulgarından Arnavutuna, Yunanından Ermenisine ve Arabına varıncaya kadar her gözüne kestiren “tarihî hakkım” diye kendince yer beğeniyor, bütün bunların içerisinde Yahûdilerin hiç kimseden daha aşağı kalır bir tarafı, daha az bir hakkı bulunduğu ileri sürülemezdi; o gün de ileri sürülemezdi, bugün de. Arapların, Batı dünyasında kendi tezleri için taraftar bulamayışlarının en temel sebebi budur; hâlâ, İsrail'in varlığını tanımamakla devam ettirdikleri bu anlamsız ısrar, bugün de taraftar bulamayışlarının en temel sebebinin oluşturmaktadır: Hiçbir batılı, prensip olarak bölgede bir İsrail devletinin kabûl edilmemesini anlayışla karşılayamaz. İsrail devletinin kuruluşu nasıl ki Batı sâyesinde oldu ise varlığını sürdürmesi de Batı sâyesinde olmaktadır. Beri yandan dünyayı yönetenler de Batılılar olduğuna ve Batı'nın olur vermediği hiçbir problemin kolay-kolay (bu bölgede kat'iyen) ciddî bir çözüm şansı bulunmadığına göre, Filistin için kat'î ve müstakarr bir hâl tarzının, İsrail ile çatışarak elde edilemeyeceği anlaşılmalıdır.

Filistin'le ilgili istatistikî bilgilere baktığımızda, şunu görüyoruz: Bağımsız Filistin devleti için talep edilen bölgenin tamâmının yüz ölçümü 28.220 kilometrekare; bunun 20.000 kilometrekarelik kısmı “Yeşil Hat” içinde kalan bölge ki burası, BM kararlarında İsrail'e âit olarak gösterilen arâzi. Problem önce burada başlamaktadır: İşbu Yeşil Hat Bölgesi içindeki bölgenin İsrail tarafından bir hediye paketi içerisinde takdîm edilebileceğini düşünmek için, ciddî bir zekâ problemi ile mâlûl olmak gerektir. Başşehri Kudüs olarak kabûl edilen Bağımsız Filistin'in, basından alınan bilgilere göre, toplam 8 milyon 500 bin olduğu tahmîn edilen nüfusunun 6 milyonu Yeşil Hat bölgesinde, 1 milyonu Gazze'de, 1 milyon 500 bini Batı Yaka bölgesinde yaşıyor; Yeşil Hat içindeki nüfusun yaklaşık 1 milyonu Filistinli, geriye geriye kalan kısmı ise Yahûdi. Şimdi, bu vaziyete göre: Filistin'in arzu edilen şekilde bir bağımsızlık kazanabilmesi için, önce Kudüs'ün Yahûdiler'in elinden alınması gerekmektedir; üstelik bu bölgedeki nüfusun ekseriyetinin de Filistin'li olmayan Yahûdiler'den oluştuğu düşünülürse meselenin ne denli bir bataklığa saplanmış olduğu görülebilir. Kudüs'ün Yahûdiler'in elinden alınması gönül rızâsı ile olamayacağına göre, geriye bir tek çözüm yolu kalmaktadır: Pazu kuvveti. Bu yolun imkân mertebesi ise elli yıllık tecrübeyle sâbit olmuştur. Şu hâlde yine aynı noktaya dönmüş bulunmaktayız: İsrail, bir “düşman” olarak Araplar için gereğinden fazla ağırdır. Bu kadar ağır bir düşmanla cepheden savaşamaz.

Filistin meselesinin köktenci bir tarzda hâlli konusundaki başka bir mühim husus da meselenin bizzat kendisinden kaynaklanan bir iç paradoks olup bu da, “bağımsız bir Filistin devleti” talep etmenin zâtından neş'et eden güçlüktür.

En iyimser görüşle mutasavver Filistin topraklarının tamâmı ele geçirildiği farz olunsa dahi, bütün yüzölçümü 28.220 kilometrekareden ibâret olan, bizim Trakya bölgemiz cesâmetinde denize kapalı bir devletin gerçekten de bağımsız olabilmesi mümkün olabilir mi? Bir devletin arâzisinin genişliğinin onun bağımsızlığı ile çok yakın bir ilgisi olduğuna dikkat edilmelidir. Bu kadar küçülmüş, bir site devletinden belki biraz hallice bir devletin, büyük ihtimâlle, eninde-sonunda bir başka büyük siyâsî organizasyon tarafından birşekilde yutulduğu veya massedildiği, hattâ buna bir bakıma mahkûm olduğu tarihî bir tecrübedir; devletlerin arâzisi belirli bir sınıрын altına düşünce, o topraklar üzerinde gerçekten gerçek bir devlet mekanizması imkânsızlaşmaya başlar. Nitekim, günümüzde, Avrupa devletlerini, bir araya gelerek bir “Avrupa Birleşik Devletleri”ne kadar uzanan politik bir birlik oluşturmaya

iten en mühim âmillerin başında, parçalanmış Avrupa'nın yetersizliği problemini hâletmek, diğer bir ifadeyle "Fetret"ten "Vahdet"e ulaşmak düşüncesi gelmektedir. Çünkü belirli bir sınırın altında küçülme, fetret demektir ve böyle bir devletin yaşaması ancak küvezde mümkün olabilir.

Bu keyfiyet de, Filistin'in müstakarr bir bağımsızlık için kafi şartları sağlayamadığını; bugün bağımsızlığını alsa dahi yârın korumamasının imkânsızlığa tâlip olmak demek olduğunu düşündürmektedir.

★ ★ ★

Hâsılı, gerçekten gerçek, sâhiden bağımsız bir Filistin bir ütopyadır; ama bütün bunlar, yine de trajediyi örtemez; yine de hiçbir şey zulmü mâzur gösteremez.

Bugün Araplar'dan bahsettik; ya Türkler: "Biz Türkler"?

İzninizle haftaya da ona dokunalım.

